

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Virtvtes Theologicæ. Libro Triplici Fidei, Spei, & Charitatis materias expono

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Cap. 10. Circa Interdicti Effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80695](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80695)

Civitas, Castrum, locus, territorium: at locus tam de interdicto locali, generali, quam speciali intelligitur. Præterea solutio debiti pecuniarii facile aliis viis potest obtineri, absque innocentium periculo. Ita Covar. ad c. Alma, p. 2. §. 1. n. 5. Mexica de interd. diff. 3. concl. 2. Anila p. 5. d. 3. dub. 3. concl. 2. Inclinat Laym. l. 1. r. 5. p. 4. sine.

111 Cum his Doctoribus opinor. Nam interdictum locale generale ideo ob causam pecuniarii debiti prohibetur apponi ab ordinaria potestate, ne ob temporalem causam, & quæ alia via emendari potest, innocentem detrimentum patiantur: hæc ratio etiam in interdicto locali speciali procedit: ergo interdictum locale speciale ob debitum pecuniarium nequit imponi absque summis Præfatis facultate.

DUBIUM XVI.

Interdictum personale generale potestne imponi ob retentionem aris alieni à capite communitatis factam?

112 Interdictum personale generale, hoc est, interdictum Communitatis ob aris alieni retentionem à capite Communitatis factam potest imponi. Quia constitutio Bonifacii VIII. in Extrav. Provide attendentes solummodo de interdicto locali loquitur, ut manifestum est. Ex quo colligitur, interdictum personale cedere. Sic nonnulli, quorum sententiam amplectitur Castro Palao de cens. d. 5. p. 3. §. 2. n. 6.

113 Imponi non potest. Quia si imponeretur, innocentes ob temporalem causam, haud æque, gravarentur. Unde prohibitum proculdubio est, sicuti generale locale. Ita Calderin. tract. de interd. memb. 1. n. 2. & alij.

114 Ego quidem existimo, si illius Extrav. spectemus verba, veram primam sententiam esse, idque omnino asserendum. At si intentionem Pontificis perpendamus, verius censeo, interdictum personale generale prohiberi, sicut & locale, ne ad innocentes poena illa redudat. Illud autem est certum, interdictum personale speciale pro debito pecuniario imponi posse auctoritate ordinaria. Quia nullibi contrarium est cautum: neque verba, nec mens illius Extravag. aduerfantur.

DUBIUM XVII.

An interdictum personale speciale possit ob culpam alienam ferri?

115 Potest quidem. Quia si ob culpam capitis innocentem communitatis gravantur interdicto populo: cur non poterit innocens inter dici ob culpam alterius, qui ipsi coniunctus est? Sic Henr. l. 1. c. 5. n. 2. Anila p. 5. d. 3. dub. 2.

116 Minime potest. Quia cum speciale personale interdictum propriam personam ubique afficiat, poena est in ipsa culpam supponens. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 11. n. 5. Suar. d. 36. sect. 3. n. 2. Hurtad. de Interd. diff. 1. 3.

117 Hanc sententiam communem eligens assero, interdictum personale speciale nunquam ob alienam culpam ferri posse, sed necessario propriam sup-

ponere: ut culpa, non innocentia flagelletur.

DUBIUM XVIII.

Ob culpam venialem propriam potestne ferri speciale personale interdictum?

Potest quidem. Quia huiusmodi interdictum non privatur maioribus bonis, quam excommunicatio minor: & ex alio capite cum est à iure, vel ab homine generaliter latum, æque facile ac excommunicatio minor valet auferri. Ergo sicut excommunicatio minor ob solam culpam venialem contrahi potest, etiam contrahi poterit interdictum. Sic Henr. lib. 13. c. 50. n. 2. Anila p. 5. d. 3. dub. 2. Sà v. Interdictum, n. 7. Hurtad. de interd. diff. 1. 3.

Non potest. Quia huiusmodi interdictum maioribus bonis privatur, quam minor excommunicatio, & passim contingentibus siquidem privatur Sacramentorum administratione, ac receptione plurimum, divinatorum officiorum assistentia, ac Ecclesiastica sepultura: & difficilior tollitur quam excommunicatio minor, quæ à quolibet Sacerdote simpliciter valet auferri, cum interdictum saltem proprium Sacerdotis requirit. Ita Suarius disputat. 36. sect. 3. n. 1. Sayr. lib. 5. thes. c. 11. n. 16. Layman. lib. 1. r. 5. p. 4. c. 4. n. 4. Valquez tom. 2. disputat. 58. n. 50.

Hanc sententiam probabiliorē esse non dubito. Nam ob transgressionem interdicti sæpe incurritur irregularitas, quæ tamen non incurritur ob minoris excommunicationis violationem: ergo signum est graviorē esse poenam: ac proinde non nisi ob gravem culpam contrahi posse. Fateor tamen, si interdictum non sit absolutum, & integrum, sed partiale, & ad breve tempus: posse ob veniale piaculum posse iniungi. Quia tunc est levis poena facile remouenda. Caiet. v. Suspendio, & v. Interdictum Navar. sum. c. 27. n. 67. Laym. l. 1. r. 5. p. 4. n. 4. Hurtad. de interd. diff. 1. 2. Suarius d. 36. sect. 3. n. 2.

CAPVT X.

Circa Interdicti Effectus.

DUBIUM XIX.

Tempore Interdicti potestne seclosa necessitate solemniter ministrari Baptismus?

Vidimus section. prim. administrationem, ac receptionem Sacramentorum esse nonnullis temporibus interdicti prohibitam, exceptis relictis casibus in iure expressis. Deciditur Cap. Re-

De primo effectu interdicti. Ne privatione sacramentorum Sacramentorum.

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 307

ponso, de sent. excom. & c. Si sententia, eodem tit.
Certum est, excipi Baptismum parvulorum
cuius quidem administratio potest, imo debet
esse solennis: nec refert, an interdictum sit locale
generale, an speciale: Constans autem est Do-
ctorum sententia, posse personam generaliter
interdictam hoc Sacramentum solemniter
ministrare, Quia generale personale interdi-
ctum arctius non ligat, quam generale loci,
quo non obstante Baptismi ministratio per-
mittitur. Persona vero specialiter interdicta
potest priuatim in casu necessitatis Baptis-
mum ministrare. Quæstio vero, num seclu-
sa necessitate possit solemniter illum mini-
strare?

123 *Interd. qui-*
dem. Potest quidem. Quia sicut non obstante in-
terdicto speciali locali potest eo in loco mini-
strari hoc Sacramentum. Sic videtur mini-
strari posse à persona specialiter interdicta,
eius interdicto non obstante. Concessio enim
hæc non ob Ministrum, sed ob Baptizandum
facta est. Sic nonnulli, quorum sententiam
probabilem esse Palao citandus indicat.

123 *Non potest.* Minime potest. Quia his personis, sicut ex-
communicatis nullus est favor concessus, qui
necessario foret, si seclusa necessitate mini-
strandum, Baptismum solemniter possent id ge-
nerare. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 7. n. 6. Bonac. to 1 de cens.
d. 5. pun. 3. §. 1. nu. 5. Alter. de interd. d. 4. c. 1. fine.
Filler. 18. n. 35. Palao de cens. d. 5. pun. 4. §. 1. n. 5.

124 *Hic tenet.* Satis probabilem primam sententiam esse
reor, sed longe veriorē esse secundam. Quia
si nullatenus adest vrgens necessitas totus fa-
vor Ministro soli factus censetur non Bapti-
zando, siquidem posset ab ipso priuatim Ba-
ptizari si vgeret necessitas.

DVBIVM XX.

Ad ministrandum Confirmationis Sacra-
mentum tempore interdicti potestne si
opus sit, confici Chrisma non seruata c.
Alma mater moderatione?

125 *Nonnulla*
suppono. Quod dictum est de Baptismo, de Sacra-
mento Confirmationis dicendum esse
omnes fatentur. Licet enim non sit Sacramen-
tum necessitatis, est tamē Baptismo accessoriū,
& illius quasi complementum: unde concessio
Baptismo, hoc censetur concessum non vti-
que, sed cum omni sua solemnitate apertis ia-
nuis, ac si interdictum non esset. Argum. *Leg. Si*
quando, c. de inofficio testam. Quia vno con-
cesso, conceduntur ea, cum quibus præstari so-
let. Et sumitur ex c. *Quoniam, de sent. excom. in*
6. Henriq. l. 13. c. 45. Suar. d. 33. lect. 1. n. 7. Avila
p. 5. d. 5. sect. 1. dub. 4. concl. 3. Additur præterea
in cap. *Quoniam* posse Chrisma confici in loco
etiam specialiter interdicto. Quia est necessa-
rium Confirmationi: & concessa Confirma-
tione, concedi debent quæ ad illam conficien-
dam sunt necessaria. *Leg. Ad rem. & Leg. Ad*
legatum, ff. de procurat. & defensorib. Iam requi-
ro, an vt tempore interdicti Chrisma possit
confici non seruata moderatione, quæ in c. *Al-*
ma præscribitur?

Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

Non potest. Quia si ad Confirmationis Sa-
cramentum tempore interdicti ministrandum,
necessaria est Chrismatis confectio, debet ea
moderatione perfici, quæ in reliquis Sacrifi-
ciis diuinis constitutione ex illa observari im-
peratur. Sic Couar. ad c. *Alma* p. 2. §. 2. num. 7.
Henriq. l. 13. c. 45. Bonac. to 1. de cens. d. 5. pun. 5.
§. 1. n. 4. & alij.

Potest quidē. Quia textus in c. *Alma* nō fuit
expeditus ad ampliandā interdicti prohibitio-
nē, & abrogādos casus, in quibus interdicti pro-
hibitio locū iure antiquo non habebat: sed ex-
peditus fuit ad tēperandū rigorē illis in casibus,
in quibus vim habebat interdicti prohibitio.
Cū autē iure antiquo ministratio Cōfirmatio-
nis, & Chrismatis confectio absque vlla mo-
deratione c. *Alma* mater, fuerit permissa, non
debet cēseri, id ex eo c. *Alma* esse sublatum.
Ita Barbosa de potest. Episc. alleg. 3. Laym. l. 1.
tr. 5. p. 4. c. 2. n. 1.

Hanc sententiam quam satis probabilem
esse reor eligendam duxi, quamvis primam cō-
munem esse ingenue profiteor. Quia huius-
modi textus moderationem adhibet in Sacri-
ficio Missæ, & officiis diuinis, quæ diebus sin-
gulis dicuntur: At Chrismatis confectio sub
his officiis diuinis quotidie dicendis non con-
tinetur: tum quia non dicitur, sed conficitur: tum
quia non singulis diebus peragitur.

DVBIVM XXI.

An ministratio Sacramenti penitentiae
à Sacerdote interdicto denunciato facta
validane est?

Sacramentum Pœnitentiæ iure antiquo solis
Moribundis, & peregrinis concessum
erat, Cap. *Quod in te, de penit. & remis.* at
iure nouo omnibus conceditur duplici condi-
tione apposita. Prima est, ne recipiens excom-
municatus sit, quia pertinaciter interdicto cau-
sam dederit. Secunda, ne absolvens causam
culpabilem dederit interdicto: eo enim casu
debet prius satisfactionem condignam exhi-
bere. Quod autem dictum est de receptione,
dictum de eius administratione existima: posse
inquam, administrari in loco interdicto, & à
persona generaliter interdicta: secus verò à
persona, quæ specialiter interdicta sit, Iam re-
quiro, num administratio facta ab interdicto
denunciato, non solum sit illicita, sed & in-
ualida?

Inualida est. Quia in cap. *Responso, de sent.*
excommun. & cap. Si sententia, eodem titul. Sa-
cerdoti specialiter interdicto qualibet Sacra-
mentorum administratio extra casum necessi-
tatis prohibetur absolute, nec an valide id ge-
rat, exponitur. Ergo de interdicto denunciato
credendum non solum illicitè sed inualide
Pœnitentiam ministrare, iurisdictione vtique
omnino priuato. Sic nonnulli Doctores, quo-
rum sententiam Suarius disputatione trigesima
tertia sectione prima numero vigesimo approba-
re, imo & sequi videtur, cum dubitans in con-
trariam inclinet.

D d 2

Non

126
Non potest.

127
Potest qui-
dem.

128
Hoc defido.

126
Nonnulla
suppono.

130
Inualida
est.

131
Invalida
non est.

Non est invalida. Quia interdictum non iurisdictione, sed divinorum usu privatur. Ita Fil. tr. 16. n. 38. Bonac. tom. 1. d. 5. de cens. pan. 3. §. 3. n. 1. Palao de cens. d. 5. pun. 4. §. 1. nu. 8. Suar. ubi supra.

132
Hoc mihi
probabilius.

Hoc probabilius esse censeo. Quia Pœnitentia administratio, quia divinum quid est, illicite ab interdicto denunciato geritur, attamen quia interdictum iurisdictione non privatur, valide exerceri nullo ex capite repugnat.

D V B I V M XXII.

Permissum est Eucharistiam sumere, ac ministrare in quatuor festivitatis contentis in Cap. Alma mater, de sententia, excommunicat. in 6.

133
Questio
status.

Eucharistia Sacramentum tempore Interdicti localis, & personalis generalis potest, & debet ministrari his, qui sunt in probabili mortis periculo constituti. Extra hoc periculum nec licitum est id ministrare, nec illud recipere in loco interdicto, nec à personis generaliter interdictis. Quæserim vero, an in quatuor festivitatis, nempe Natalis Domini, Pasche, Pentecostes, & Assumptionis Deiparæ, quibus in C. Alma concessum est omnibus fidelibus, ut tempore interdicti localis, vel personalis divina participare valeant, dummodo causam interdicti non dederint, aut alias sint personaliter interdicti: possint illis temporibus Eucharistiam sumere, eisque ministrari permissum?

134
Non est
permissum.

Permissum non est. Quia in his festivitatis bus solum permittuntur divina officia celebrari, & participari à fidelibus ac si nullum esset interdictum. At Sacramenti huius receptio & administratio à divinis officiis est diversa, ut constat ex cap. Si sententia, de sententia, excomm. in 6. & ex Cap. Episcoporum, de privilegiis, eodem lib. Ergo ex divinorum officiorum, receptio & administratio Eucharistia concessa non videtur. Nam à diversis, & separatis non est facienda illatio. Argum. Leg. Papianus exul. de minorib. Certe Pontifex in prædicto Cap. Alma, solum agit de Missæ celebratione & qualiter officia divina tempore interdicti valeant celebrari, nihilque adiecit de Sacramentorum receptione, & administratione: ergo prohibitio tempore interdicti iure antiquo statuta, ne Sacramenta recipiantur, nullam accipit mutationem ex eo Cap. Sic Covarruvias p. 2. ad Cap. Alma §. 5. nu. 5. Navar. sum. c. 27. n. 179 Bonac. to. 1. de cens. d. 5. pun. 3. §. 2. nu. 12. Avila p. 5. d. 4. sect. 1. dub. 5. conclus. 2. Hortad. de interd. d. ffic. 7. n. 26. Sayr. lib. 3. thes. c. 7. nu. 25. Hent. l. 1. c. 45. n. 2.

135
Permissum
est.

Permissum quidem est. Quia in omnium sententia his festivitatis conceditur omnibus Christi fidelibus non solum divinis officiis assistere, sed & Missæ sacrificio. At iure antiquo omnibus assistentibus sacrificio Missæ concessum erat de ipso Sacrificio communi-

cando, participare: ergo modo etiam id debet censei esse concessum. Et forte ob hanc causam textus vltimus non fuit verb. Assistere, sed Participare: ut ex eo colligitur, non solum ex Sacrificio Missæ, & divinis officiis fideles assistendo, sed & sacramentum Christi Domini Corpus percipiendo posse participare. Ita Fil. liuc. tr. 18. nu. 32. Coninch d. 17. dub. 1. nu. 36. Suarius d. 33. section. 1. nu. 37. p. alod. in 4. dist. 18. quest. 8. articul. 2. concl. 3. Federic. conf. 11. n. 7.

Profecto ut primam sententiam probabilis admodum imo communem dederam, secundo dæque libenter hæream, hac ratione aliorum sententiam specialiter interdictis, seu illis, qui causam interdicti dederunt; in C. Alma prohibetur Eucharistiam recipere: ergo tacite aliis conceditur, exceptio enim vnius in ceteris non exceptis regulam firmat. Alias namque frustranea esset hæc exceptio, si omnes tam interdicti, quam non interdicti: & tam interdicti specialiter, quam generaliter, exclusi à communione essent.

D V B I V M XXIII.

Illi quibus ex privilegio competit Missæ Sacrificio assistere tempore interdicti, possuntne tunc Eucharistiam recipere laicorum more?

Questio Dubio proximo agitata: affirmativa est hæc, quam Doctores excitant de Sacerdotibus, aliisque Clericis, quibus concessum est celebrare Missam, & divina officia: & de iis, quibus ex privilegio competit tempore interdicti divinis assistere: an, inquam, omnes hi possint laicorum more Eucharistiam accipere?

Non possunt. Quia iure antiquo prohibita erat Eucharistia receptio nisi mortuis, Cap. Quod in re, de pan. excomm. à qua prohibitionem recedi nequit, nisi quatenus iure novo permissum invenitur. Argum. Clement. 1. §. Para. de verb. signific. At iure novo sola receptio Eucharistia in celebratione Missæ permittitur sacerdotibus, ne sacrificium imperfectum esset. Cap. Alma mater, de sententia, excommunicatione. Ergo extra hunc casum nequaquam aut hi, aut alij poterunt more secularium Eucharistiam recipere. Sic Navar. sum. c. 27. nu. 178. Hent. l. 1. c. 45. n. 2. Vgolin. tab. c. 7. §. 6. nu. 5. Sayrus lib. 3. thes. c. 7. n. 21. Bonac. tom. 1. d. 5. de cens. pun. 3. §. 2. n. 8. Avila p. 5. d. 4. sect. 1. dub. 5. conclus. 3. Layman. l. 1. tr. 1. p. 1. c. 2. nu. 1. Hortad. de interd. diffinit. 8. numer. vigesimo octavo.

Possunt quidem. Quia tempore nascentis Ecclesiæ assistentia ad Missam annexa erat Sacra Communio: ergo concessio primo ac demum cessorum concessum esse liquet. Ita Sylvest. verb. Interdictum. §. questio. 7. Suarius d. 34. section. 1. numer. 35. & 36. Filluc. l. 2. d. 18. n. 42. & alij.

Fateor, primam sententiam communem & auctoritatem esse plurimorum Doctorum patrocinio fuisse laicorum

Secl. II. De Interdicto Dubia. 309

ri nihilominus valde probabilem censeo esse secundam. Afferro igitur omnibus illis, quibus ex privilegio competit Missæ Sacrificio assistere posse, concessum consequenter esse posse communicare. Hinc colligo, Religiosos siue viros, siue feminas, & novitios, quæ datum est Missæ, & divinis assistere, posse Sacramentum Eucharistiæ recipere. Et quidem hoc privilegium suscipiendi Eucharistiæ interdicti tempore omnes fere Religiosi habent. Lege compendium privilegiorum SOCIETATIS IESU, verb. Interdictum, & verb. Communicare. Nauarum c. 27. n. 179. Henrici. l. 3. c. 41. nu. 2. Sayr. l. 5. thes. c. 7. n. 23. Laym. d. i. r. 5. p. 4. cap. 2. num. 2.

DUBIVM XXIV.

Clericis, quibus concessum est, tempore Interdicti Sacrificium Missæ, & divina officia celebrare, concessumne etiam est Sacramentum Extreme unctionis recipere, vel ministrare?

men si interdicti tempore infirmus nullum aliud Sacramentum recipere posset: poterit ei Vnctio Extrema ministrari ex præsumpta Ecclesiæ voluntate. Quia minimè creda piissimæ Matrem suis fidelibus, & maxime morituris Sacramentorum subsidium velle denegare: cum salus æterna infirmi, Sacramento non recepto non leuiter periclitetur: cuius periculum maxima ex parte Sacramento extreme unctionis recepto temperatur. Layman. lib. prim. tractat. quint. part. quart. cap. secund. numer. prim. Sayrus lib. 5. thes. cap. septimo numero trigésimo tertio adiciens magnæ futurum utilitatis, si Pontifex omnibus morituris hoc Sacramentum sicut Eucharistiæ permitteret, tum ob eius utilitatem, tum ob necessitatem quæ aliquando poterit evenire, ut omisso hoc Sacramento infirmus solum attritus pereat æternum: quisi illud reciperet vitam æternam obtineret.

DUBIVM XXV.

illis festiuitatibus, in quibus Cap. Alma fidelibus conceditur diuinorum participatio censeturne concessa etiam esse eis Extrema Vnctio?

Concessa censetur. Quia Sacra Vnctio inter diuina debet reputari. Et quia privilegium Principis quale hoc est, late interpretandum, ut de quolibet officio diuino, & de cuiusvis Sacri participatione intelligatur. Sic Federic. de Senis conf. 111. Syluest. v. Interdictum 5. n. 3.

Non censetur concessa. Quia cū Extremæ Vnctionis prohibitio tempore interdicti sit absoluta, & in Cap. Alma non inueniatur temperata pro quatuor illis festiuitatibus: nullatenus censendum est, huiusmodi privilegium ad Extremam Vnctionem extendi. Ita Couarruias ad cap. Alma. p. 2. §. 5. n. 6. Vgolin. tab. 5. cap. 8. Parag. 11. Sayrus lib. 5. thes. cap. 7. numer. 33. Bonacin. tom. prim. disputation. 5. de cens. punct. 3. §. 3. numer. quart. & alij communiter.

Primam sententiam sustinendam non esse crediderim. Nam Cap. Alma, non quorumlibet diuinorum participatio conceditur, sed Sacrificij, & officiorum diuinorum, sub quibus Extrema Vnctio non comprehenditur. Neque Principis privilegium ultra verborum proprietatem est extendendum.

DUBIVM XXVI.

Sabbatho Sancto in loco interdicto possuntne Ordines conferri?

Certum est Sacramentū Ordinis in loco interdicto, vel personis specialiter interdictis nullum.

¹⁴¹ Nonnulla ^{propos.} Certum est Extremæ unctionis Sacramentum in nullo interdicto locali, vel personali ministrari laicis posse. c. Non est vobis, de sponsalib. c. Quod in te, de penis. & remissionib. Quia licet hoc Sacramentum sit valde proficuum morienti, quia tamen necessarium non est per se, ideo Ecclesia ad maiorem censuræ terrorem suis fidelibus id abnegavit. Concessit autem Eucharistiæ, licet enim morienti, & Penitentiam recipienti simpliciter necessaria non sit, Eucharistiæ eo in articulo recipere iure diuino obligamur. Dubito autem an Clericis, quibus concessum est, tempore interdicti Sacrificium, ac diuina officia celebrare, concessum etiam sit Extremam Vnctionem ministrare, aut recipere.

¹⁴² Concessum est. Concessum est. Quia cui maiora conceduntur & minora intelligi debent esse concessa. Ergo cum celebratio Sacrificij Missæ & Eucharistiæ receptio tempore interdicti Clericis concedatur, conferri debet & Extrema vinctio, utpote inferior concessa. Sic nonnulli, quorum sententiam alicui haud improbabilem esse videbitur.

¹⁴³ Non est concessum. Minime est concessum. Quia Cap. Quod in te, de penis. & remission. id haud obscure præscribitur. Postquam enim Pontifex dixerat, omnibus tempore interdicti prohibitam esse Extremam vinctioem, & Ecclesiasticam sepulturam: subdit, sepulturam Ecclesiasticam Clericis seruauit interdictum esse concedendam: tacite ergo prohibitionem Extremæ vinctioem suo in vigore reliquit. Argum. cap. Nonne, de præsumpt. Ita Abbas ad Cap. Quod in te, num. 9. Bonacin. tom. 1. disputation. quint. de censur. punct. tert. Paragraph. tert. num. 4. Sayrus lib. quint. thes. cap. septim. numer. 30. Couar. ad cap. Alma, part. secund. Parag. quint. numer. sext. Syluest. verb. Interdictum 5. num. 8.

¹⁴⁴ Hoc omnino tenendum. Hoc omnino tenendum, quod (quidquid aliquis dixerit) certum esse defendo. Atque Esch. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

¹⁴⁵ Concessa censetur.

¹⁴⁶ Non censetur concessa.

¹⁴⁷ Hanc sententiam admittit illam reuocatio.

¹⁴⁸ Questionis status.

nūkat enus conferri posse. Bene tamen generaliter interdictis in loco non interdicto. Quæstio vero, num Sabbatho Sancto possint in loco interdicto Ordines conferri?

149
Potest qui.
dem.

Potest quidem. Quia festiuitas Paschatis à Missa incipit: At Ordinum collatio ex Ecclesiæ præscripto Missæ, diuinisque officiis eo die peragendis est accessoria: ergo concessa Missa, & diuinis officiis, conferri debet concessa Ordinum collatio. Theologus non immerito iudicans hanc sententiam improbabilem non existeret.

150
Non potest.

Minime potest. Quia Ordinum collatio non est ita accessoria celebrationi Missæ, & officiis diuinis Sabbathi Sancti, quin absque illa peragi possint, ut sæpius accidit. Non enim accedit collatio Ordinum necessario, sed voluntarie: Ecclesiæ enim id non præcipit, sed permittit. Ergo ex concessione celebrationis Missæ & diuinorum officiorum Ordinum collatio non intelligitur concessa. Ita Palud. in 4. dist. 8. qu. 8. artic. 2. conclus. 3. Sayrus lib. 5. thesaur. capit. 7. numer. 39. Bonacin. tom. 1. d. 5. de cens. punct. 3. §. 3. num. 3. Couar. ad cap. Alma, part. 2. Par. 3. num. 4.

151
Hoc ut certum
admittit.

Hanc sententiam ut certam admitto. Nam si ex concessione celebrationis Missæ, & diuinorum officiorum Ordinum collatio concessa intelligeretur: in diebus quatuor temporum, seruata moderatione Cap. Alma mater, possent Ordines saltem iis, qui in Clericalem statum sunt adscripti, conferri; quod quidem est falsum.

DVBIVM XXVII.

In casu necessitatis alicuius Prouinciæ
possuntne Ordines in loco inter-
dicto conferri?

152
Nō possunt.

Non possunt. Quia ob huiusmodi necessitatem nullibi inuenitur concessa huius Sacramenti ministratio. Sic Syluest. v. Interdictum §. 9. 7. Couar. ad cap. Alma, p. 2. §. 3. num. 4. Vgolin. tab. 5. c. 7. §. 2. n. 2.

153
Possunt
plane.

Possunt conferri. Quia in Cap. Alma permittuntur aliqua Sacramenta ministrari, ac confici interdicti tempore: ergo consequenter permittenda est Ordinatio Ministrorum qui ad id fuerint necessarii: alias inutilis esset talis concessio. Ita Abbas ad cap. Non est vobis, de sponsal. numer. 8. Henriquez lib. 13. c. 45. num. 4. Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 2. num. 1. Sayr. l. 5. thesaur. 7. n. 38. Villadiego tr. de irreg. c. de interd. n. 3. Bonac. to. 1. d. 5. de cens. punct. 3. §. 3. n. 3. & alij.

154
Hanc sen-
tentiam eli-
git & confir-
mo.

Probabilius hoc iudico. Quod quidem à simili confirmari. Ex eo enim, quod tempore interdicti conceditur Baptismi, & Confirmationis receptio, ac ministratio, concessa censetur (ut vidimus) confectio Chrimatis sine quo nec ministrari, nec recipi possunt. c. Quoniam, de sent. excom. in 6. Ergo cum Sacramenta, absque Ministris ordinatis confici nequeant, efficitur ex concessione Sacramentorum

concessam esse Ministrorum ordinationem. Profecto hæc procedunt casu, quo necessarium sit in loco interdicto Ministros initiare, quod raro vel nunquam contingere potest. Debet enim Episcopus ad locum non interdictum accedere, vel ordinandos ad Episcopos viciniore remittere. At si hæc comode fieri nequeat, & tanta sit Sacerdotum penuria, ut fidelium necessitati consuli non possit: poterit Episcopus in loco interdicto initiare eos solū Ministros, qui prudētis arbitrio necessarij esse iudicentur.

DVBIVM XXVIII.

Sacramentum Matrimonij potestne in loco
interdicto, & à personis interdicti recipi,
ac ministrari?

Non potest. Quia quoties aliquid generaliter est prohibitum si non inueniatur exceptum, prohibitum esse censetur, textu in Clement. 1. §. Porro de verbor. signif. At Sacramentorum receptio & administratio interdicti tempore generaliter prohibita est nisi in casibus à iure exceptis. c. Si sententia, de sent. excom. in 6. Ergo cum Matrimonij Sacramentum exceptum non inueniatur, denegatum censeri debet. Sic Bonac. d. 5. punct. 3. §. 3. n. 8. Fill. tr. 8. n. 51. Sayr. l. 5. thesaur. 7. n. 43. Suar. d. 33. sect. 2. num. 51. Vgolin. tab. 5. c. 7. §. 3. n. 1.

Potest profecto. Quia Matrimonium præcipue est contractus humanus, & politicus, cui ratio Sacramenti Christo Domino ex institutione annexa est. Ergo hic contractus ob Sacramenti rationem adiunctam non debet censeri prohibitus, cum accessorij principalis naturam sequatur. Ita Abbas ad c. Non est vobis, de sponsal. n. 8. Syluest. v. Interdictum, §. num. 9. Nauar. sum. c. 2. 7. n. 179. Hurtad. de interd. diff. 8. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 2. n. 1. Coninch d. 17. num. 48. Auila p. 5. d. 4. sect. 1. dub. 6. Henric. l. 13. c. 45. n. 3. Toler. l. 1. c. 28. n. 9.

Verior hæc mihi sententia est. Quia generalis illa prohibitio intelligenda est de Sacramentis pure spiritualibus, quæque Ecclesiæ Ministris dispensanda committuntur: quale Matrimonium non est, cum contractui humano ac politico nitatur, & ab ipsis contrahentibus administratur, & recipiatur. Eaque de causa necessarium non fuit, id à prohibitione generali excipi, sub ipsa enim non comprehendebatur.

DVBIVM XXXIX.

Benedictiones Nuptiales possuntne in
loco interdicto recipi, aut
ministrari?

Benedictiones hæc vulgo Vellationes, recipi, & ministrari possunt. Quia sunt Matrimonio accessoria: ergo illo concessio, hæc celandæ sunt concedi ex Reg. Accessorium 24. de regul. iur. in 6. Fauet textus in c. Quoniam, de sent. excom.

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 311

ex communicatione, ubi conceditur Chrifti-
matif confectione, eo quod fit accessoria Baptifmo, &
Confirmationi, quæ tempore interdicti conce-
duntur. Sic Rosel. *verb. Interdictum*, 2. numero 7.
Angel. *verb. Interdictum* 6. num. 3. Gaëta *reperit*.
cap. Ad limina, 30. quest. 1. §. 1. num. 5. 47. Sub du-
bio Abbas *ad cap. Non est*, n. 8. & Præposit. n. 7.
de spo. fal.

159 Nec possunt recipi, nec ministrari. Quia hæ
benedictiones à Sacerdote, & tempore Missæ
adhitis quibusdam orationibus constituun-
tur, ac proinde sub officio diuino continentur:
at officium diuinum non licet tempore inter-
dicti à Clericis peragi præsentibus laicis: ergo
hæ benedictiones coniugatis vt pote laicis ne-
queunt in loco interdicto conferri. Ita Nauar.
summ. cap. 27. num. 178. Bonacina *tom. 1. disp. 5.*
de Censur. punct. 3. §. 3. num. 9. Sayrus *libr. 5. thes.*
cap. 7. num. 41. Sanchez *l. 7. de marr. d. 8. num. 10.*
innumeros referens Henriquez *lib. 13. cap. 44.*
num. 1.

160 Hæc sententia vnice defendendam esse
reor, nisi ipsi coniugati priuilegium haberent
assistenti officiis diuinis interdicti tempore: eo
enim casu possent Nuptiæ eorum benedici,
seruata *cap. Alma*, moderatione. Cæterum ac-
cessorium fateor naturam principalis sequi,
quando est eadem ratio in accessorio, ac in
principali, eademque dispositio. Quæ in præ-
senti non contingunt; nam Nuptialis benedi-
ctio pertinet ad diuina officia, Matrimonium
non pertinet, & Nuptialis benedictio interdi-
cti tempore specialiter prohibetur, cum tamē
Matrimonij nulla adsit prohibitio.

DVBIVM XXX.

*Recitatio publica, & Solemnis Horarum
Canonicarum à Monialibus præsti-
ta, estne sub officio diuino per
interdictum prohibitio
comprehensa?*

161 Certum mihi, ea sub nomine officij diuini
intelligenda venire, quæ primo, ac per se
annexa sunt alicui Ordini Sacro, quæque à so-
lis Clericis ex institutione Christi Domini, vel
Ecclesiæ fieri permittuntur, aut præcipiuntur
scilicet Sacrificij Missæ, Olei benedictio, Chri-
smatis, Fontis pro Sacramento conficiendo re-
quisita. Item benedictio Templi, Vestium Sa-
crorum, aquæ benedictæ, altaris consecratio.
Horæ vero Canonice, & Officium Deiparæ
cum Psalmis, & Litanis, si in communi dican-
tur, & in loco ad id specialiter deputato, &
cum ordinaria solemnitate sub prohibitione
comprehenduntur. Secus autem, si in priuata
domo recitatio fiat. Quia ea non est publica
oratio, sed priuata, & Clericali ordini minime
annexa. Iam requiro, num publica, & solemn-
is Horarum Canonicarum recitatio à Moniali-
bus præstita sit sub officio diuino per interdi-
ctum prohibitio comprehensa?

162 Non est. Quia illud solummodo censendum
est officium diuinum eo tempore prohibitum,

quod de se Ordinem Sacrum requirit. Ergo
Moniales Ordinis incapaces officium diuinum
canentes non comprehenduntur in illa prohi-
bitione. Quod autem solum sit tempore inter-
dicti prohibitum officium, quod de se Ordini
Sacrum requirit, affirmant. Sayrus *libr. 5.*
thesaur. cap. 5. numer. 12. Suarius *disputation. 34.*
sectione 3. numero 7. Auila *part. 5. disputation. 4.*
sectione 1. dub. 1. Coninch *disputation. 17. numer.*
26. Bonacina *tom. 1. disp. 5. de Censur. punct. 4.*
num. 1.

Comprehensa quidem est Monialium so-
lemn-
is Horarum recitatio. Quia licet illa re-
citatio vt à Monialibus sit, non sit Ordini Sa-
cro annexa: quia tamen per se ex sua institu-
tione solemn-
is horarum recitatio à ministris
consecratis peragitur, & in ordine ad id offi-
cium peragendum ministri consecrantur: ideo
Monialibus, quibus hæc solemn-
is recitatio in-
dulgetur, censenda est tempore interdicti pro-
hibita. Ita Layman. *libr. 1. tractat. 5. part. 4. cap.*
2. numer. 2. Palao *de Censur. disp. 5. punct. 4. §. 2.*
num. 1.

De hac conclusione non dubito. Nam eo
ipso, quod Monialibus solemn-
is diuini officij
recitatio indulgetur. Ecclesiasticorum mini-
strorum quodammodo vices gerere viden-
tur. Vnde certum mihi, imo & omnibus,
huiusmodi recitationem sub prohibitione
contineri.

DVBIVM XXXI.

*Priuilegio concesso Cap. Alma mater Cleri-
cis, vt singulis diebus Missas celebra-
re possint, & diuina officia peragere, serua-
tis quatuor conditionibus inibi expressis
fruantur ne Clerici coniugati?*

165 A præfata generali prohibitione exceptio
facta est in *Cap. Permittimus*, de sententia
excommunicationis, ubi à Gregorio IX. concedi-
tur, non solum in interdicto generali loci,
sed speciale Missam semel in hebdomade cele-
brari ad conficiendam Eucharistiam pro infir-
mis, seruatis quatuor conditionibus in *cap. Alma*
præscriptis, nempe vt submissa voce, ianuis
clausis, non pulsatis campanis, & excommuni-
catis, & interdictis exclusis. Deinde in *cap.*
Quod in te, de penit. & remissionib. permittitur
est officium diuinum à Clericis binis, vel ter-
nis peragi, non cantando, sed legendo sub qua-
tuor præfatis conditionibus. Porro hæc conces-
siones extensæ sunt in *Cap. Alma*, de sententia
excommunicationis. Vbi Pontifex non semel
hebdomade, sed singulis diebus faculta-
tem facit Clericis Missas celebrandi, &
diuina officia peragendi in quibuscumque Ec-
clesiis, & Monasteriis, illis conditionibus asser-
uatis. Hoc vero priuilegium concessum non est
laicis, sed Clericis, seu Ecclesiasticis personis,
quæ priuilegio Canonis, & fori fruuntur siue
seculares, siue Regulares, siue viri, siue femi-
næ. Iam requiro, num hoc priuilegio Clerici
coniugati fruuntur?

Dd 4 Non

163
Est com-
prehensa.

164
Hoc certum.

165
Nonnulla
recolo.

166 Non fruuntur. Quia licet hi Canonis, & Non fruuntur. fori privilegio gaudeant, hoc privilegium distinctum plane est. Sic Nauarr. summ. c. 27. numer. 174. Hurtado de interdict. difficultat. 7. numer. 20. Vgolinus tab. 5. c. 8. §. 5. numer. 5. Toletus lib. 1. c. 10. Sayrus lib. 5. thesaur. c. 5. numer. 34. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. Paragraph. 4. numer. 4.

167 Fruuntur profecto. Quia Clerici coniugati privilegio Canonis, ac fori gaudentes necessarii adscripti sunt ex mandato Episcopi alicuius Ecclesiae obsequio iuxta Tridentin. sess. 23. c. 3. Sunt igitur iam ministri altaris constituti. Ergo non debent ab officiis diuinis excludi, sed potius admitti. Ita Sotus in 4. distict. 23. question. 3. artic. 1. post 4. conclusion. Auila part. 5. disputation. 4. section. 2. dub. 4. conclusion. 4. Coninch. disputation. 17. numer. 10. Bonacina tom. 3. disputation. 5. de Censur. punct. 4. numer. 20. Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 2. numer. 2. Suarius disputatione 34. sectione 4. numero 1. & 2.

168 Idem affirmo. Existimo potiri privilegio, admittique debere sicut ante interdictum admitterebantur. Si quidem finis concessionis Pontificiae in Cap. Alma, fuit, ut officia diuina in Ecclesiis tempore interdicti perageretur sicuti interdictum; cui intentioni manifeste obstat exclusio Clericorum coniugatorum, qui ante interdictum in officiis diuinis ministrabant.

DVBIVM XXXII.

Praefato privilegio diuina celebrandi officia interdicti tempore, potuerunt Clerici exteri, seu alienigenae?

169 Non potuerunt. Quia cap. Alma, dicitur: Canonici, & Clerici Ecclesiarum admittendos esse. Quasi diceret, qui illarum Ecclesiarum non sunt, non debent admitti. Sic Archidiacon. ad c. Alma.

170 Potuerunt quidem. Quia Clerici exteri ad officia diuina ut Ecclesiae ministri antea admitterebantur. At Bonifacius VIII. in cap. Alma, concedit, ut diuina officia peragantur secus ante interdictum: ergo necessario sunt admittendi. Ita Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. c. 2. numer. 2. Auila part. 5. d. 4. section. 2. dub. 4. conclusion. 3. Henriquez lib. 13. c. 4. numer. 4. Nauarr. summ. c. 27. numer. 174. Couarruias ad c. Alma, part. 2. Paragraph. 4. numer. 4. Vgolinus tab. 5. capit. 8. Paragraph. 5. numer. 5. Sayrus lib. 5. thesaur. cap. 5. numer. 35.

171 Cum his sententiae fundamento haerescens. Quod non infirmant illa textus allata verba, Canonici, & Clerici Ecclesiarum admittendos esse. Quia referuntur ad distributionem consecrationem, non autem ad celebrationem diuinorum, uti Sayrus annotauit.

DVBIVM XXXIII.

Tempore interdicti possunt in priuatis Oratoriis diuina celebrari seruatis quatuor Cap. Alma, conditionibus?

Possunt quidem. Quia Bonifacius VIII. in cap. Alma, concedit celebrari diuina sicut prius. Ergo ubicumque ante interdictum diuina celebrantur, lato interdicto, celebrari possunt, illis quatuor conditionibus asseruatis. Sic Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. c. 2. numer. 2. Auila part. 5. d. 4. section. 2. dub. 3. conclusion. 3. Nauarra summ. c. 27. numer. 175. Vgolinus tab. 5. c. 8. §. 5. n. 2. Henriquez lib. 13. c. 46. numer. 1. Sayrus lib. 5. thesaur. c. 5. numer. 21. Suarius disputat. 34. sect. 1. numer. 8.

Non possunt. Quia seruanda est prohibitio diuinorum officiorum vi interdicti facta, nisi in casibus à iure exceptis, Cap. Si sententia, de sententia excommunicationis, in 6. At solum inueniuntur excepta celebratio in Ecclesiis, & Monasteriis, adhibitis illis quatuor conditionibus: ergo extra Ecclesias, & Monasteria seruanda est prohibitio. Maxime cum finis, ob quem haec constitutio fit in Oratoriis priuatis aliue locis non procedat. Non enim ex eo quod in illis diuina non peragantur, adest periculum, ut populi deuotio tepescat, haereses pullulent, & Ecclesiae debitis priuentur obsequiis. Ita Calderin. tractat. de interdict. membro 6. Francus ad c. Alma, §. Adiciamus, numer. 1. Couarruias ad c. Alma part. 2. §. 4. numer. 1. Sanchez l. 7. de matrim. d. 8. numer. 13. Bonacin. tom. 1. d. 5. de Censur. punct. 4. numer. 10.

Probabilem valde primam sententiam esse iudico, sed probabiliorē adhuc secundam. Secundum Pontifex enim concedit celebrari diuina tempore interdicti, sicut prius, in Ecclesiis tamen, & Monasteriis, non alibi. Profecto rationes, ob quas Bonifacius hoc privilegium concessit, in Ecclesiis, ac Monasteriis procedunt, non extra. Vnde fit, illa verba, in Ecclesiis, & Monasteriis non gratia frequentioris vsus, sed ad restringendam dispositionem fuisse appolita.

DVBIVM XXXIV.

Tempore interdicti possunt pulsari campanae ad designandum Horarum, nempe Prima, Tertia, &c. tempus?

Vna ex conditionibus appositis in c. Alma, ut interdicti tempore possint in Ecclesiis, & Monasteriis diuina officia celebrari, fuit, ne campanae pulsantur. Nam cum populus est, ne campanae pulsantur. Nam cum populus est, conuocandus non sit, sed potius à diuinis excludendus, expediens non erat signo visitato ad illis conuocationem, uti. Verum ad ea, quae non sunt officia diuina, licitum est, campanas pulsare verbi gratia, ad conuocandum populum ad

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 313

ad concionem, ad Salutationem Angelicam ad Reliquiarum ostensionem, ad delationem Eucharistiae, illiusque comitatem. Quæsierim vero, num pulsari possint ad designandum Horarum Primæ, Tertiæ, Nonæ Vespertarum tempus?

176 *Posunt pulsari.*
Possunt quidem. Quia huiusmodi campanæ sonita non conuocatur populus, sed solummodo Horarum tempus designatur. Sic Bonacina tom. 1. *disputation. 5. de Censur. punct. 4. numero 8.* Suarius *disputation. 34. sect. 1. num. 19. & alij.*

177 *Non possunt.*
Minime possunt. Quia ea pulsatio non solum destinata est ad designandum Horarum tempus, sed etiam ad conuocandos Clericos ad eas recitandas, & populum ad earum auditionem: ideoque tempore interdicti silent. Ita Castro Palao *de Censur. disputation. 5. punct. 5. numer. 14.*

178 *Ita mihi magis placet opinio.*
Hæc mihi magis placet opinio. Scio enim P. Suario concedentem huiusmodi campanæ pulsationem ad designandas Horas, illam conuocando populo pulsantur, & in Horarum solemnitate. Nam campanarum pulsatio per se non est prohibita, sed in ordine ad diuinam officia. At quia Clerici conuocandi sunt ad officia recitanda, ideo Ecclesia uti assolet signo tabule, vel tubæ. Suarius *num. 16.* Henriquez *l. 13. c. 46. n. 1.*

D V B I V M XXXV.

In festo immaculate Conceptionis Deiparæ in omnibus Ecclesiis suspenditur interdictum in tota Hispania?

179 *Nonnulla præmittit.*
S Cio, in c. *Alma*, interdictum suspendi in quatuor præcipuis anni festiuitatibus, scilicet Natiuitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Beatissime Mariæ. Quam suspensionem interdicti postmodum Martinus V. in constitut. vltim. quæ incipit, *Ineffabile Sacramentum*. Et Eugenius IV. in constit. 4. incipiente, *Excellentissimum*, extendit ad festum Corporis Christi non solum pro die, sed pro octaua. Leo autem X. privilegium hoc profesto immaculatæ Conceptionis Deiparæ extendit in tota Hispania. Quæsierim autem, an in omnibus Hispaniæ Ecclesiis suspendatur?

180 *Non suspenditur.*
Non suspenditur in omnibus Hispaniæ Ecclesiis. Quia concessio illa non fuit absoluta, sed pro illis tantum Ecclesiis, in quibus recitatur officium immaculatæ Conceptionis ordinatum per quendam Prothonotarium, cuius Missa incipit, *Egredimini*. Sic Nauarr. *summa c. 27. num. 181.* Couarruuias *ad c. Alma, part. 2. §. 5. num. 2.*

181 *Impeccabiliter præmittit.*
In omnibus Hispaniæ Ecclesiis suspenditur. Quia consuetudine effectum est, ut extensio habeat locum, quamvis prædictum officium non dicatur Ita Henriquez *lib. 13. c. 47. num. 4.* Auila *p. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9.* Suarius *d. 34. sect. 1. num. 41.* Castro Palao *de Censur. d. 5. punct. 4. §. 2. num. 17.*

Certum hoc esse reor, adiciens ex Suario *n. 41.* hoc privilegium ex Tridentino minime reuocatum esse. Quia non est concessum singularibus personis, vel Conuentibus, sed Provinciæ, vel Regno.

D V B I V M XXXVI.

Privilegia præfata, & alia quæ mox referam, circa interdicti suspensionem, sunt à Tridentino reuocata?

P Ræter privilegia tempore interdicti concessa, quæ dubio proximo expressi, aliæ sunt extensiones aliquibus Religionibus factæ. De quibus late Henriquez *lib. 13. c. 48. Auila part. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9.* Manuel *in exposit. Cruciatæ, addit. ad §. 5. num. 38.* ubi asserit, Religiosis Mendicantibus concessum esse privilegium suspendendi interdictum in soorum Sanctorum festiuitatibus: & in festo Circumcisionis, Epiphaniæ, & in quatuor festiuitatibus Beate Mariæ Virginis, & in festis Apostolorum, ac denique in Dedicacionis soorum Ecclesiarum festo. Præterea ex concessione facta Ordini Sancti Hieronymi testatur, posse Mendicantes interdictum suspendere in festiuitatibus Apostolorum, Sanctissime Trinitatis, Sancti Ioannis Baptistæ, Sancti Marci, & Sancti Lucæ, & in festo Omnium Sanctorum, omniumque fidelium Defunctorum commemoratione, quatenus dicitur Missa maior, & sit processio. Iam requiro, num hæc privilegia sint à Tridentino sess. 25. c. 12. reuocata?

Renocata iam sunt. Quia id Sacra Cardinalium Congregatio declarauit. Sic Nauarr. *summa c. 27. num. 190. & conf. 7. de privileg. in noua edit. Garcia de benef. part. 3. c. 2. num. 278. & part. 5. c. 8. num. 87.* ubi Cardinalium decisionem refert Bonacina *tom. 1. de Censur. disputation. 5. punct. 1. numer. 2 c.*

Non sunt reuocata. Quia in Tridentino solum reuocantur privilegia aliquibus Religionibus concessa, quæ omnino eximebantur ab obseruatione interdicti in Ecclesia matrice positi, ut ex Collectore privilegiorum Ordinis Mendicant. verbo *Interdictum* §. 26. & 27. refert Sayrus *lib. 5. thesaur. c. 13. num. 24.* At ex vi horum privilegiorum non eximuntur omnino Mendicantes ab obseruatione interdicti, sed pro aliquibus tantum diebus, & in ordine ad aliquem effectum. Ita Henriquez *libro decimo tertio, capite quadragesimo octauo, numero primo.* Manuel *questionum Regularium, tomo secundo, questione 112. numero secundo.* Alterius de interdicti disputatione prima, capite quarto, Sayrus *libro quinto, capite decimo tertio, numero vigesimo quarto, & alij.*

Hanc sententiam probabiliorē esse crediderim. Vnde his diebus, in quibus ex c. *Alma*, ex Bulla Martini V. & Leonis X. ex privilegiisque Religiosorum interdictum generale loci suspenditur diuina officia permittuntur sollemniter celebrari, capanis pulsatis, ianuæ apertis, alta voce, excommunicatis prorsus exclusis, sed

183 *Nonnulla suppono.*

184 *Sunt reuocata hæc privilegia.*

185 *Renocata non sunt.*

186 *Hoc probabilius.*

sed interdictis admissis, ita tamen, ut illi, ob quodcumque excessum est interdictum n. latum, altari nullatenus appropinquent, hoc est, nullo modo communicent, neque ab illis oblationes in Missa accipiantur. Suarius d. 34. sect. 1. num. 37. Coninch d. 17. num. 36. Nam de propinquitate secundum locum non videtur commodè textus intelligi, cum vix definiri possit, quæ propinquitas sit prohibita.

DUBIUM XL.

Sub Festis Natalis Domini Pascha, & Pentecostes, in quibus interdictum suspenditur, comprehenditurne primus tantum dies?

187
Primus tantum dies comprehenditur.

Primus tantum dies comprehenditur. Quia de solo illo fit Officium Natiuitatis Domini, Pascha, ac Pentecostes; aliis diebus de Sancto Stephano, Sancto Ioanne, &c. vel de Paschatis Octaua. At si ob Officium Octauæ illis diebus celebratum priuilegium extendendum esset, ad totam Octauam extenderetur, quod videtur absurdum. Sic Gloss. ad c. Alma, v. Assumptio. Syluester verbo Interdictum §. quest. 2. numer. 3. Nauarr. sumpt. c. 27. num. 181. Henriquez lib. 13. c. 47. num. 2. Sayrus lib. 5. c. 13. num. 4. Suarius disputat. 34. section. 1. numer. 38. Filliucius tr. 18. num. 109.

188
Non comprehenditur tantum primus dies.

Non comprehenditur dies primus tantum, sed omnes dies Festiui Natiuitatis Domini, Pascha, ac Pentecostes comprehenduntur. Quia iuxta communem morem loquendi, qui in his maxime spectandus est, illi dies, qui vt Festiui obseruantur in Natalitio Domini, Resurrectione, & Spiritus Sancti aduentu in honorem illarum festiuitatum obseruantur. Quod non tollit quominus in honorem aliorum Sanctorum simul obseruari valeant. Ita Sotus in 4. distinct. 12. question. 3. art. 1. conclusio. 4. Viualdus titul. de interdict. num. 137. & 138. Auila part. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9. Coninch. d. 17. num. 37. Hurtado de interdict. difficultate 7. numero 24.

189
Hoc eligo.

Fateor, primam sententiam esse communem sed secundam probabilem admodum esse credo, imo ita iam ex praxi receptam, vt communem hanc, non illam possim quodammodo nuncupare.

DUBIUM XLI.

Initium solemnitate Natalis Domini ad interdicti suspensionem, sumendumne est a Laudibus Vigiliæ?

190
Nonnulla premissa.

Omnes conueniunt hasce festiuitates à primis Vesperis Vigiliæ incipere. De tribus solemnitatibus Paschalibus asserunt Sotus in 4. distinct. 22. question. 3. art. 1. post 4. conclus. Paludanus ibi. distinct. 18. question. 8. articul. 2.

conclusio. 7. & alij incipere à Missa Vigiliæ antecedentis. Et quidem de Festo Paschatis id certum existimo. Quia omnes Doctores conueniunt à primis Vesperis incipere Festi Solemnitatem: at Vesperæ in Missa Vigiliæ continentur, & simul cum ipsa dicuntur: ergo à Missa incipit Paschatis solemnitas. De Festo autem Pentecostes hac ratione id probatur. Quia Missa præfatio dicitur de Spiritu Sancto, & communicanda legitur. Ergo Missa illa ad festiuitatem diei sequentis pertinet: ac proinde ab eo tempore festiuitas incipit. Quæstio vero de Natalitij Domini Festo, num eius initium sumendum sit à Laudibus Vigiliæ?

Sumendum quidem est. Quia à Laudibus Vigiliæ fit officium duplex, quasi iam Natalis solemnitas inchoetur. Sic Paludanus citatus, & probabile esse Sayrus lib. 5. thesaur. c. 13. num. 7. affirmat.

Non est sumendum à Laudibus huius solemnitatis initium, sed à primis Vesperis. Quia si ex eo quod Laudes in Officio Vigiliæ sub Officio duplici recitentur, sumatur initium Natalis solemnitatis, quoad interdicti suspensionem, affirmandum est, ab eo tempore, quo Laudes recitari possunt, interdictum suspendi, ac proinde à prima nocte diei antecedentis Vigiliam, esse suspensum: quod est omnino fallum. Ita Suarius disputat. 34. section. 1. numer. 40. Polanco in direct. Confess. pag. 150. Auila part. 5. disputat. 4. section. 2. dub. 10. conclus. 2. Palao de Censur. disputat. 5. punct. 4. §. 2. numer. 20.

Cum his opinor. Nam Missæ introitus in Vigilia præscriptus manifeste indicat, hanc ab eo tempore Natalem solemnitatem incipere. Inquit enim Ecclesia: *Hodie scietis, quia venit Dominus, & manet vobiscum gloria eius.* Officium vero duplex, quod in Laudibus, & in Missa Vigiliæ fit, præcabitur, non quod sit initium solemnitatis, sed quia est dispositio ad tantum festum.

DUBIUM XLII.

In festiuitatibus concessis Cap. Alma, ad interdicti suspensionem, iurumne est caduere de funeralium publico, & solenni ritu sepelire?

Recolo, locale, vel personale interdictum Ecclesiastica sepultura priuare. A qua quidem priuatione Clerici eximuntur. Quod in te, de penit. & remiss. omib. d. modo personali speciali interdicto ligati non sint, nec deerint ei causam culpabilem. At in huius priuilegij usu quatuor requiruntur conditiones. Prima est, vt sepultura detur eis in cimiterio Ecclesiæ: vsus obtinuit, vt nomine cimiterij quilibet locus sacer intelligatur. Secunda, vt fiat sine pulsatione campanarum. Tertia, ne sepultura cum solemnitate (Ecclesiastica) fiat: nam quæ ad humanum honorem pertinet, non prohibetur. Quarta, vt fiat cum silentio, hoc est absque officiis diuinis, quæ more Ecclesiastico dici assolent. Dubium autem est, num in festiuitatibus

Sect. II. De Interdicto Dubia. 315

ratibus in cap. Alma concessis, & aliis Apostolicis constitutionibus liceat corpora defunctorum quorumlibet publice, ac solemniter sepelire?

¹⁹⁵ *Licitum est.* Quia quibus communicamus viuis, defunctis communicare possumus. Cap. Sane 1. 2. 4. question. 2. Sed in hisce festiuitatibus licite Clerici cum omnibus fidelibus in diuinis officiis communicant. Ergo etiam cum illis iam defunctis communicare possunt. Et quia sepultura Sacra non tam ratione sui, quam ob diuina officia ei adiuncta prohibetur. Ergo concessis diuinis officiis sepultura censetur concedi. Sic D. Antonin. part. 3. titul. 29. cap. 4. Angel. verb. interdictum 6. num. 25. Syluest. ibi, 5. question. 2. Tabien. ibi, 5. num. 12. Nauarr. summa cap. 27. num. 181. Henriquez l. 13. c. 44. n. 5. Bonacina tom. 1. de Censur. d. 5. punct. 5. numer. 6. & alij.

¹⁹⁶ *Non est licitum.* Quia priuatio sepulture Ecclesiastica est vnus ex quatuor effectibus interdicti distinctus à diuinorum officiorum priuatione. c. Si ciuitas, de sententia excommunicationis, in 6. & c. Episcoporum, de priuileg. eodem lib. At laicis tempore generalis localis interdicti denegatur Ecclesiastica sepultura, quæ solis Clericis est concessa c. Quod in te, de penit. & remissionib. neque in c. Alma, hæc denegatio reuocatur, cum ibi nulla facta sit sepultura Ecclesiastica mentio. Ergo minime possunt Ecclesiasticæ sepulture tradi. Ita Suarius d. 15. section. 1. num. 13. Coninch. d. 17. num. 55. Auila d. 4. sect. 3. dub. 3. Filiucius tractat. 18. numer. 99. Hurtado de interdict. diff. 9. Vgolinus tab. 5. c. 9. §. 1.

¹⁹⁷ *Hoc probabilis mihi.* concedenti quidem quibus communicamus viuis posse communicare defunctis in eadem re, secus in diuersa. Vnde cum non communicemus viuis in sepultura Ecclesiastica, sed solum in diuinis officiis, inferitur, cum ipsis defunctis solum in officiis communicare posse. Abnego autem, Ecclesiasticam sepulturam prohiberi ratione diuinorum officiorum tantum: siquidem vere ratione sui etiam prohibetur.

DUBIUM XLIII.

Priuilegium Clericis concessum circa Ecclesiasticam sepulturam tempore interdicti, extenditurne ad interdictum locale speciale, si Clericus illius loci sit?

¹⁹⁸ *S* de interdicto locali speciali loquamur, nemini est dubium, Ecclesiasticam sepulturam eo tempore cunctis prohiberi. Solum est dubium, an exceptio, & priuilegium Clericis concessum, circa sepulturam, extendatur ad interdictum hoc locale speciale?

¹⁹⁹ *Non extenditur.* Quia in illo c. Quod in te, ubi sepultura Ecclesiastica Clericis decedentibus conceditur, sermo est de interdicto locali generali. Ergo non debet hæc concessio ad locale speciale interdictum extendi. Sic Inno-

cent. ad cap. fin. de excess. Pralator. Ioann. Andr. ad cap. Quod in te, de penit. & remiss. Summ. Altens. part. 2. libr. 7. titul. 16. articulo. 3. initio.

²⁰⁰ *Extenditur quidem.* Quia textus in c. Quod in te, mentionem faciens interdicti generalis *Extenditur* localis, speciale non excludit: & illa generalis *quidem*. interdicti localis mentio facta est, quia interdictum generale est frequentius, non vt dispositionem restringeret. Ita Abbas ad cap. Quod in te, num. 10. Syluester verbo Interdictum 5. numer. 10. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. §. 2. numer. 7. Henriquez libr. 13. capit. 44. numer. 4. Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 8. à numero 11.

²⁰¹ *Communem sententiam affirmantem.* Clericum in ea Ecclesia specialiter interdicta sepeliri posse, si ipsiusmet Ecclesiæ sit, defendo. Nam licet expediens sit, vt in Ecclesia non interdicta, si commode fieri possit, sepeliatur: nulla tamen est obligatio, cum nullibi inueniatur Clericus à sepultura loci specialiter interdicti exclusus, vt ex c. Quod in te, probatur.

DUBIUM XLIV.

Si Clericus illius loci specialiter interdicti non sit, sed alienus, potestne in eo sepeliri?

²⁰² *M*inime potest. Quia cum habeat Ecclesiasticas non interdictas, ubi possit sepulture amandari, non debet Ecclesia interdicta illi concedi. Sic Panormit. ad cap. Quod in te, num. 10. Syluester verbo Interdictum 5. numer. 10. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. Paragraph. 2. numer. 8. Henriquez libr. 13. capit. 44. numero 4.

²⁰³ *Potest plane.* Quia nullus textus concessam Clericis sepulturam tempore interdicti localis restringit ad propriam Ecclesiam. Ita Hostiens. ad cap. final. de excess. Pralator. Paludanus in quarto, distinctione decima octaua, questione octaua, articulo secundo, conclusione decima. Sayrus libro quinto, thesaur. capite octauo, numero decimo tertio. Auila parte quinta, disputatione quarta, sectione tertia, dubio secundo.

²⁰⁴ *Hanc sententiam probabiliorē esse crediderim.* Nam ex eo, quod Clericis in cap. Alma, concessum sit diuina celebrare, tam Clericos illius Ecclesiæ, quam alienos admitti posse non dubito. Ergo eadem ratione ex concessione sepulture Clericis facta omnes indifferenter poterunt admitti. Quia ratio concessionis eadem in omnibus est, scilicet Clericalis Ordo. Præterquam quod plures essent Clerici ab Ecclesiastica sepultura excludendi, cum plures adfuerint nulli speciali Ecclesiæ adscripti.

DVBIVM XLV.

*Interdictus potestne in cœmeterio
diuina celebrare, &
audire?*

205
Nonnulla
præmitto.

Cap. Sacro, de sententia excommunicationis, & Cap. 1. s. cui, eodem titulo, in 6. deciditur interdictum esse priuatum ab ingressu Ecclesiæ. Aliquando tamen hic effectus suspensioni tribuitur. Cap. Cum medicinalis, de sententia excommunicationis. Requirit tamen hic effectus, specialem sententiam; quia non est annexus interdicto absolute, sed est quasi nouum interdictum. Cuius effectus sunt priuatio, & exclusio ab exercitio Ordinis Sacri in Ecclesia, & à sepultura in ipsa, eiusque cœmeterio. Cap. 1. s. cui. Item ab auditione diuinorum officiorum in eadem Ecclesia. Cap. Præfenti s. q. 2. & Cap. 1. s. cui. Nomine Ecclesiæ venit quodlibet Templum Episcopi autoritate ad sacra peragenda deputatum. c. penult. de immunit. Eccl. Quæstio enim ergo, an interdictus possit in cœmeterio diuina celebrare, & audire?

206
Non potest.

Non potest. Quia sepultura in cœmeterio huic interdictio prohibetur: ergo etiam censenda est prohibita celebratio, & auditio diuinorum. Et quia si cœmeterium contiguum Ecclesiæ sit, sub Ecclesia videtur comprehensum. Ar. gum. Cap. Si ciuitas, de sent. excomm. in 6. ubi interdicta Ecclesia, cœmeterium contiguum illi interdictum esse censetur. Sic Paludan. in 4. dist. 18. q. 7. a. 3. concl. 2. Fautet Glossa ad c. 1. s. cui, v. Cœmeterio, de sent. excomm.

207
Potest sane.

Potest quidem in cœmeterio diuina celebrare, & audire, non sepeliri. Quia c. 1. s. cui. Pontifex loquutus de sepultura dixit, interdictum cuique prohibitam esse tam in Ecclesia, quam in cœmeterio. At cum de diuinis officiis loqueretur, solum Ecclesiam expressit, subdens ibi celebrantem irregularem fieri. Ergo satis indicauit, officia diuina in cœmeterio non esse tempore interdicti prohibita. Ita Glossa ad cap. 1. s. cui, v. In ea. Anchar. ibi, n. 1. Geminian. num. 6. Nauar. c. 27. n. 170. Vgol. tab. 5. c. 16. §. 1. num. 2. Sayr. l. 4. thes. c. 7. n. 16. & l. 5. c. 9. n. 22. & 23. Bonac. tom. 1. d. 5. pum. 5. n. 11. Fillier. 18. n. 103. Suar. d. 35. sect. 4. d. n. 12.

208
Hoc dicendum.

Hoc dicendum. Fateor enim, accessorium naturam principalis sequi: attamen id in fauorabilibus, non in odiosis. At si in c. Si ciuitas, sub interdicto Ecclesiæ cœmeterium contiguum comprehendatur, non est, quia cœmeterium Ecclesiæ sit accessorium: sed ne Ecclesiæ interdictum eludatur; quod in casu nostro non procedit: hoc enim interdictum non efficit Ecclesiam, sed personam in ordine ad Ecclesiam: unde etsi cœmeterium sit Ecclesiæ accessorium, quia tamen non est accessorium personæ in ordine ad Ecclesiam interdictæ, ex interdicto ab ingressu Ecclesiæ non inferitur, esse à cœmeterio interdictum.

DVBIVM XLVI.

Diaconus, cui est Ecclesia ingressus interdictus, potestne extra Ecclesiam exiens, Euangelium cantare, vel Missam audire?

Potest profecto. Quia hic non in Ecclesia, sed extra diuina audit, ac ministrat. Sic Potest sane. Henriquez libro 13. capite 43. numero 4. Aulaparte 5. disputatione 4. dubio 5. ante 6. conclusionem.

Non potest. Quia Euangelium canens unicam cum sacrificante in Ecclesia actionem constituit, & moraliter censetur in Ecclesia fieri. Ita Geminian. ad cap. 1. s. cui, n. 7. D. Antonin. p. 3. tit. 26. c. 2. §. 2. Syluester verbo interdictum 6. q. 6. Vgolius tab. 5. c. 16. §. 2. num. 2. Filliucius tractat. 18. num. 104. Bonacin. tom. 1. disputation. 5. punct. 5. num. 11. Suarius disputation. 35. sect. 4. num. 7. & 8. Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 9. numer. 20.

Hæc communem quidem eligo sententiam. Quia huiusmodi personæ interdictæ non prohibetur materialis in Ecclesiam ingressus, sed formalis, scilicet, ne diuinorum, quæ in Ecclesia sunt participes sit. ergo seu Euangelium canens, seu Missam exaudiens, formaliter in Ecclesiam.

DVBIVM XLVII.

Tempore, quo diuina non celebrantur, interdictus ab Ecclesia ingressu potestne Ecclesiam ingredi, ibique preces fundere?

Non potest. Quia cap. Latorem 33. quæst. 2. Neuidam matriçidæ prohibetur Ecclesiæ ingressus per integrum annum, & subditur, si ante fores Ecclesiæ stans, orans, & deprecans Deum perseueret. Ergo non potest intra Ecclesiam orare, ac Deum deprecari. Sic Calderin. de interdict. memb. 2. Abbas ad cap. Cum Ecclesia, n. 3. Tuschus de visitat. & regim. Eccl. c. 32. num. 7. Vgolius tab. 5. c. 16. §. 1. Alter. de interd. d. 7. cap. 2. sect. 4. Suarius d. 35. sect. 4. n. 23. Filliuc. tract. 18. num. 105.

Potest equidem. Quia Tempia deputata sunt eo fine præcipuo, ut ibi Sacra solemniter peragantur, & populus ad ea audienda congregetur: ergo Templum ingrediens quando nec sacra peraguntur, nec ea audire potest, non videtur ingredi Templum formaliter, & quatenus institutum est: ac proinde nec præceptum violare. Ita Bonac. tom. 1. disputation. 5. punct. 5. numer. 11.

DVBIVM XLVIII.

An ex vi interdicti ab Ecclesia ingressu quis prohibeatur Sacramenta in Ecclesia recipere?

²¹⁵ *Prohibetur quidem.* Prohibetur quidem, Quia ideo interdictus huiusmodi priuatur Ecclesiam ingredi, cum diuina celebrantur, quod Ecclesia ad id præcipue est deputata: at etiam deputata est ad Sacramentorum receptionem: ergo Sacramentorum receptio censeri debet esse prohibita: præcipue cum Sacramentorum receptio nobilius quid sit, quam diuinorum officiorum assistentia. Sic Gloss. ad c. *Præfati* §. 2. & ad c. *De viro resando* 12. q. 2. & ad c. *Latores* 33. q. 2. vbi prohibito Ecclesie ingressu, simul prohibetur communicatio. Angel. v. *Suspensio*, 3. nu. 4. Syluest. v. *eadem* q. 5. Sayr. l. 5. thes. c. 9. n. 21. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 1. fine. Coninch. d. 17. n. 59. Suar. d. 35. sect. 4. num. 5.

²¹⁶ *Non prohibetur.* Non prohibetur. Quia pœnæ extendendæ non sunt absque manifesto textu, vel ratione: At nullus est textus, ex quo colligatur interdicto ab Ecclesie ingressu prohibitam esse Sacramentorum receptionem: quin potius ex c. *Sacro*, de sent. excom. & c. *Is cui*, eod. tit. in 6. non leuiter inferitur concessam esse: siquidem solum ibi memoratur, prohibitam esse diuinorum celebrationem, & auditionem, & sepulturam: ergo cum nulla de Sacramentorum receptione mentio fiat, intelligi debet esse permessa. Ita Henric. l. 13. c. 32. n. 2. Auilap. §. d. 4. dub. 5. conc. 6. Bonac. tom. 1. d. 5. pun. 5. n. 12.

²¹⁷ *Speculatio iuris rigore probabiliore hanc reor esse sententiam.* Speculatio iuris rigore probabiliore hanc reor esse sententiam. Fateor enim, Ecclesiam deputatam esse ad Sacramenta ministranda, & recipienda: ex interdicto autem ab ingressu Ecclesie non prohibetur quis omnibus ad que Ecclesia deputatur: sed illis tantum, quæ ex aliquo textu colliguntur. Cum vero ex nullo colligatur Sacramentorum receptionem prohiberi, haud est afferendum.

CAPVT XI.

Circa Peccatum, & pœnas violentium interdictum.

DVBIVM XLIX.

Clericus violans interdictum officia diuina in loco interdicto celebrando: peccatne lethaliter?

²¹⁸ *Quæstio 1a.* Errum est, Clericum violentem interdictum siue personale, siue locale ministrando Sacramentum, vel illud recipiendo, mortaliter delinquere. Quia contra Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

prohibitionem Ecclesiasticam in re graui delinquit. Dubito autem, an mortaliter delinquat Clericus officia diuina in loco interdicto celebrando?

Non delinquit. Quia non videtur tam grauis materia esse, quam Sacramentorum receptio aut ministratio. Sic Caiet. v. *Interdicti violatio*, quit. dubius tamen, nec audens absolute proferre sententiam.

²¹⁹ *Delinquit profecto.* Delinquit profecto. Quia suo ex genere est gravis materia officia diuina contra tam graue Ecclesie præscriptum in loco interdicto celebrare. Ita Toletus libr. 1. capit. 20. Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 14. numer. 5. Hurtado de interdicti. diffinit. 1. 10. numer. 42. Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 3. numer. 1. Bonacin. tom. 1. disputat. 5. punct. 7. numer. 3. Coninch. disp. 17. numer. 64. Suarius disputat. 34. section. 4. à numer. 10.

²²⁰ *Idem affirmo.* Adeo communem, ac veram hanc sententiam esse existimo, vt præter dubium Caietanum, reliqui omnes constanter affirmant, ex se, & ex suo genere peccatum lethale esse interdicti violationem quoad officia diuina celebranda siue personale sit, siue locale. Quare Clericus diuinis assistens, aut interdictus, aut in loco interdicto, aliter quam permissum est, lethaliter peccat. Dixi ex se, & ex genere suo, nam ex lenitate materiae sæpe veniale esse potest. Si enim parti officij diuini arbitrio prudentis non notabili Clericus interdictus assistat, vel illam in loco interdicto reciter abque moderatione præscripta in c. *Alma*, non mortale, sed veniale piaculum committet.

DVBIVM L.

An laicus peccet, etsi secluso Ecclesia contemptu, violentia, & fraude, diuinis officiis in loco interdicto assistat?

²²² *Certa præmitto.* Errum est, laicos Sacramenta recipientes dum interdicto illigantur, graue peccatum committere. Quia directe ab eorum receptione vi personalis interdicti excluduntur: & cum materia grauis sit, non est, vnde à lethali excusentur. Idem est si illa in loco interdicto recipiant. Quia eo ipso, quo Sacerdotibus prohibita est Sacramentorum administratio, consequenter laicis eorum receptio prohibetur. Si vero de assistentia diuinis loquamur, multi sunt casus, in quibus omnes ferè Doctores laicū peccatū mortale cōmittere affirmant. Verto autem in quæstionem, an secluso Ecclesie contemptu, violentia, fraude, aliisque circumstantiis extrinsecis peccatum mortale laici committant, si in loco interdicto diuinis assistant.

²²³ *Nullum peccatum.* Nullum per se peccatum committunt. Quia nulla extat lex prohibens laicis diuinorum officiorum assistentiam in loco interdicto: sed solum Clericis, ne officia diuina laicis præsentibus peragant. Sic Caiet. v. *Interdicti violatio*, §. pen. Nauar. sum. c. 27. n. 187.

²²⁴ *Aliquod peccatum.* Committunt per se aliquod peccatum. Quia cap. Si sententia, de sentent. excommunic. in 6. alferitur, laicos tempore interdicti diuina extra Civitatem interdictam audire posse: quod frustra aduerteretur, si possent in Civitate